

[Lasse Budtz]

Jeg skal tilføje, at den socialdemokratiske gruppe – næppe til manges overraskelse – har den samme opfattelse af dagsordensmaskineriet i dette tilfælde, som udenrigsministeren allerede har givet udtryk for: vi ønsker ikke, at denne debat skal ende i en strid om dagsordener, og vi vil derfor stemme imod alle, der måtte komme.

Christophersen (V):

Der er grund til først at takke udenrigsministeren for en sober og afdæmpet redegørelse. Den bekræfter den opfattelse, jeg hele tiden har haft af ministerens personlige indstilling til den sag, vi behandler i dag.

Men hvor sober og afdæmpet den end er, kan den jo ikke skjule, at en dansk regering nu for første gang i mange år har bragt sig i et modsætningsforhold til oppositionen i et afgørende udenrigs- og sikkerhedspolitisk spørgsmål. Uden at rådføre sig med det udenrigspolitiske nævn, uden på forhånd at have orienteret eller drøftet sagen med de partier, der sammen med socialdemokratiet i en årrække har båret dansk sikkerhedspolitik, har regeringen besluttet – sådan har jeg forstået det foreløbig – at ville gå enegang i NATO og at gøre det i en sag, der er af vital betydning for hele alliancen.

Jeg bliver nødt til at sige direkte til statsministeren, som jo har det egentlige ansvar i denne sag, at det finder venstre ikke alene letsindigt, men højst uigennem tænkt. På et tidspunkt, hvor alliancen har et stærkere behov end i lange tider for at vise sin evne til at træffe beslutninger og til at fastholde den militære styrkebalance i Europa, skaber den danske regering med sin beslutning tvivl og usikkerhed, og vi selv træder frem som det land i Vesteuropa, der øjensynlig lettest lader sig påvirke af en velorganiseret politisk presion, bl.a. fra østlig side.

For regeringens beslutning er jo ikke resultatet af mange måneders overvejelser. Tværtimod har statsministeren selv været med til at træffe alle de beslutninger, som har ført til alliancens overvejelser, og han har selv været med til at tilrettelægge den lange og omhyggelige forhandlingsproces, som skulle føre frem til en endelig beslutning på NATOs udenrigsministermøde i december.

Beslutningen er i forhold til de tidligere danske dispositioner udtryk for en ændret holdning, en nølen for ikke at sige en vaklen, som gør os betænkelige, fordi den udpeger vort land som det land i alliancen, der øjensynlig lettest svajer for vinden.

Men virkningerne består ikke alene i, at vi selv udstiller os på en betænkelig måde, virkningerne består også i, at vi belaster vort forhold til vore allierede. Hvilken opfattelse af Danmarks holdning til alliancen tror statsministeren eksempelvis der nu breder sig i de øvrige NATO-lande? Er det ikke meget tænkeligt, at USA, som er Vesteuropas reelle beskytter, begynder at tvivle på vor soliditet? Hvordan tror statsministeren at dette danske skridt opfattes i Norge, der allerede har truffet sin beslutning, vel bl.a. ud fra en forventning om, at Danmark ville træffe en tilsvarende beslutning? Eller i Holland, hvor regeringen har måttet træffe en langt mere vidtgående beslutning, nemlig at lade de moderniserede våbensystemer anbringe inden for landets grænser, i tillid til, at vi andre ville anerkende en sådan modig handling?

Og hvilke konsekvenser for hele den europæiske situation forestiller statsministeren sig egentlig der ville opstå, såfremt den danske regering fik sit synspunkt igennem? Har man overhovedet overvejet det?

Jeg håber det oprigtigt talt ikke. Jeg foretrækker at tro, at regeringen kun har tænkt på en politisk situation i sin egen folketingsgruppe, for hvis den har overvejet med sig selv, hvad der kunne blive konsekvensen af, at NATO som sådan overtog dens standpunkt, måtte den have kunnet indse, at det uhyre let kunne have undermineret tilliden til alliancens overlevelsesvilje og vilje til at træffe beslutninger og dermed have udløst en uoverskuelig nedbrydningsproces. Det er, hvad en del – desværre også i dette land – gerne ser finder sted, men det kan ikke være en dansk regerings interesse, tværtimod.

For denne sags reelle baggrund er jo, at der mere end nogen sinde er behov for et troværdigt alliancesystem mellem landene på begge sider af Atlanten. Hvad NATO-landenes stats- og regeringschefer i sommeren 1977 var bekymrede over, nemlig den voksende ubalance mellem NATOs og Warszawapagtens militære styrker i Europa, er der i dag endnu større grund til at være bekymret over. Men mens vi dengang stadig kunne